

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
KOOPERATINIŲ BENDROVIŲ (KOOPERATYVŲ)
ĮSTATYMO NR. I-164 PIRMOJO SKIRSNIO, 8, 10, 16, 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 8¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMAS**

2026 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Pirmojo skirsnio pakeitimas

Pakeisti pirmąjį skirsnį ir jį išdėstyti taip:

**„PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

~~Lietuvos valstybė palaiko kooperatinį judėjimą, pripažįsta kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) (toliau – kooperatinių bendrovių) svarbiausiu tikslu paslaugų teikimą savo nariams, skatina kooperatinių bendrovių veiklą, įteisina jų nepriklausomumą.~~

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Lietuvos valstybė palaiko kooperatinį judėjimą, pripažįsta kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) svarbiausiu tikslu paslaugų teikimą savo nariams, skatina kooperatinių bendrovių veiklą, įteisina jų nepriklausomumą.

2. Šis Įstatymas reglamentuoja kooperatinių bendrovių ir jų sąjungų steigimą, veiklą, narių teises ir pareigas, kooperatinių bendrovių valdymą ir kontrolę, kapitalo sudarymą, pelno paskirstymą, reorganizavimą, pertvarkymą ir likvidavimą.

3. Kooperatinės bendrovės pajams Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas netaikomas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. Apyvartai proporcingaės išmoka~~es~~ – išmoka~~es~~ kooperatinės bendrovės (**kooperatyvo**) nariu~~iams~~ iš pelno, mokam~~es~~a proporcingai kiekvieno kooperatinės bendrovės (**kooperatyvo**) nariu~~o~~ prekių ir paslaugų apyvartai su kooperatine bendrove (**kooperatyvu**).

2. Dividendas – kiekvienam kooperatinės bendrovės (**kooperatyvo**) nariu~~iams~~ išmokama pelno dalis, skirstoma proporcingai jo turimo pajaus dydžiui skiriama ir išmokama kiekvieno nario turimo pajaus dydžiui pelno dalis.

3. Kooperacija – įstatymu pagrįstas veiklos ir išteklių sutelkimas dalyvių bendriems tikslams įgyvendinti. Tuo tikslu gali būti steigiamos kooperatinės bendrovės (**kooperatyvai**).

4. Kooperatinė bendrovė (**kooperatyvas**) (toliau – kooperatinė bendrovė) – šio Įstatymu nustatyta tvarka fizinių ir (arba) Lietuvos Respublikoje įsteigtų juridinių asmenų, kitoje

Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įsteigtų juridinių asmenų arba kitų organizacijų ~~ir jų filialų (toliau – juridinis asmuo)~~ įsteigtas **ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo**, skirtas narių ekonominiams, socialiniams ir kultūriniais poreikiams tenkinti. Jos nariai ~~įneša lėšas kapitalui sudaryti, tarpusavyje pasiskirsto riziką ir naudą pagal narių prekių ir paslaugų apyvartą su šia bendrove ir aktyviai dalyvauja kooperatinės bendrovės valdyme.~~

5. Kooperatinės bendrovės (**kooperatyvo**) nario prekių ir paslaugų apyvarta su kooperatine bendrove (**kooperatyvu**) (toliau – apyvarta) – finansiniais metais kooperatinės bendrovės (**kooperatyvo**) nario su kooperatine bendrove (**kooperatyvu**) įvykdytų ūkinių operacijų ~~ir ūkinių įvykių~~, išreikštų pinigais, vertė.

6. Pajus – kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) nariui priklausanti kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) kapitalo dalis, kurios dydis yra lygus kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) nario įneštų pajinių įnašų vertei.

7. Pajaus vardinis dokumentas – dokumentas, **kuriuo** patvirtinamas asmens dalyvavimas ~~sudarant kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) kapitalą ir šio Įstatymo nustatytas kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) įsipareigojimus~~ **ai** kooperatinės bendrovės (**kooperatyvo**) nariui. ~~Kooperatinės bendrovės pajams Vertybinių popierių įstatymas netaikomas.~~

8. Pajinis įnašas – asmens piniginis arba nepiniginis turtinis įnašas į kooperatinę bendrovę (**kooperatyvą**).

9. Pasyvusis kooperatinės bendrovės narys – kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narys, kuris nevykdo prekių ir paslaugų apyvartos su kooperatine bendrove (kooperatyvu), tačiau už savo pajinį įnašą turi teisę gauti dividendus.

10. Produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis – piniginiiais vienetais išreikštas rodiklis, kuriuo apibūdinamas žemės ūkio valdos dydis ir kuris yra lygus valdos visos produkcijos standartinės vertės ir valdos pajamų, gautų už paslaugas žemės ūkiui, sumai ~~ir kurio apskaičiavimas reglamentuojamas žemės ūkio ministro nustatyta tvarka.~~

11. Žemės ūkio kooperatinė bendrovė – kooperatinė bendrovė (kooperatyvas), kurios veiklos tikslas yra narių, vykdančių žemės ūkio veiklą, ekonominių interesų tenkinimas, organizuojant narių pagamintų žemės ūkio produktų supirkimą ir (ar) perdirbimą, ir (ar) realizavimą arba teikiant narių žemės ūkio veiklai reikalingas prekes ir (ar) paslaugas, ir kuri turi įregistruotą žymą, kad yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė.

12. Kitos šiame Įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme.

3 straipsnis. Kooperatinės bendrovės **veiklos pagrindai** ~~statusas~~

1. ~~Kooperatinė bendrovė yra ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo.~~

2. Kooperatinės bendrovės turtas yra atskirtas nuo jos narių turto. Kooperatinė bendrovė pagal savo prievolės atsako tik savo turtu. Kooperatinės bendrovės narys pagal kooperatinės bendrovės prievolės atsako už pajų priklausančiu įmokėti pajiniu įnašu.

32. Kooperatinė bendrovė turi ne mažiau kaip 5 narius.

43. Kooperatinė bendrovė turi savo pavadinimą. Pavadinime turi būti žodžiai „kooperatinė bendrovė“ arba „kooperatyvas“.

3¹ straipsnis. Žemės ūkio kooperatinė bendrovė (kooperatyvas)

~~1. Žemės ūkio kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) — kooperatinė bendrovė (kooperatyvas), kuri (kuris) pagal šio straipsnio reikalavimus yra pripažinta žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu). Teisę būti pripažinta žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) turi įregistruota kooperatinė bendrovė (kooperatyvas), jeigu ji (jis) atitinka šiuos reikalavimus:~~

~~1) iš narių supirktų produktų ir nariams parduotų prekių bei suteiktų paslaugų vertė yra didesnė kaip 50 procentų visų kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) supirktų produktų ir visų parduotų prekių bei suteiktų paslaugų vertės;~~

~~2) pardavimo pajamos, nurodytos praėjusio ataskaitinio laikotarpio (praėjusių finansinių metų) pelno (nuostolių) ataskaitoje, yra didesnės už šio straipsnio 7 dalyje nustatytą mažiausią pardavimo pajamų dydį;~~

~~3) neturi mokesstinės nepriemokos Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokesstinis ginčas), ir skolų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui;~~

~~4) nėra vienas kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narys nėra kitos tokios pačios rūšies produktus superkančios arba tokios pačios rūšies prekes parduodančios, arba tokios pačios rūšies paslaugas teikiančios žemės ūkio kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narys;~~

~~5) atitinka vieną iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų kriterijų ir pateikė tai įrodantį narių — fizinių ir (ar) juridinių asmenų, atitinkančių ir neatitinkančių kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) pasirinktą pripažinimo kriterijų, sąrašą, kuriame nurodomi kiekvieno nario tapatybės nustatymo, įskaitant nario — fizinio asmens — asmens kodą arba nario — juridinio asmens — kodą, duomenys.~~

~~2. Kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) pasirenkami pripažinimo žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) kriterijai:~~

~~1) daugiau kaip 80 procentų jos narių yra fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys, kurių pajamų iš žemės ūkio veiklos dalis praėjusiais metais sudarė daugiau kaip 50 procentų visų pajamų ir kurių pajamos, gautos praėjusiais metais iš kooperatinei bendrovei (kooperatyvui) parduotų žemės ūkio produktų, superkamų kooperatinės bendrovės (kooperatyvo), sudaro daugiau kaip 50 procentų pajamų, gautų iš šių žemės ūkio produktų, parduotų visiems ūkio subjektams, ir kurių kooperatinei bendrovei (kooperatyvui) parduoto kiekvieno žemės ūkio produkto, superkamo kooperatinės bendrovės (kooperatyvo), kiekis sudaro daugiau kaip 50 procentų šio žemės ūkio produkto, parduoto visiems ūkio subjektams, kiekio, o bendra šių narių pajų vertė sudaro daugiau kaip 80 procentų visų kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių pajų vertės. Šiame punkte žemės ūkio produktai suprantami taip, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme;~~

~~2) daugiau kaip 80 procentų jos narių yra fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys, kurių pajamų iš žemės ūkio veiklos dalis praėjusiais metais sudarė daugiau kaip 50 procentų visų pajamų ir kurių praėjusiais metais iš kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) nupirktų prekių ir (ar) paslaugų, parduodamų kooperatinės bendrovės (kooperatyvo), vertė sudaro daugiau kaip 50 procentų šių prekių ir paslaugų, nupirktų iš visų ūkio subjektų, vertės, o bendra šių narių pajų vertė sudaro daugiau kaip 80 procentų visų kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių pajų vertės;~~

~~3) turi daugiau kaip 30 narių ir daugiau kaip 70 procentų jos narių yra fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys, kurių produkcijos standartinė vertė išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis pagal žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliktus skaičiavimus per praėjusių metų~~

laikotarpį nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos yra ne mažesnis kaip 2 000 eurų, o bendra šių narių pajų vertė sudaro daugiau kaip 70 procentų visų kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių pajų vertės;

4) daugiau kaip 90 procentų jos narių pajų vertės sudaro narių žemės ūkio kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pajų vertė.

3. Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija. Kooperatinė bendrovė (kooperatyvas), siekianti būti pripažinta žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu), pateikia žemės ūkio ministro įgaliotai institucijai prašymą pripažinti žemės ūkio kooperatinę bendrovę (kooperatyvą) ir Vyriausybės įgaliotos institucijos tvirtinamame kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) tvarkos apraše nurodytus dokumentus.

4. Kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) nepripažįstama, jeigu:

- 1) neatitinka šiame straipsnyje nurodytų reikalavimų;
- 2) pateikti ne visi šio straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus patvirtinantys Vyriausybės įgaliotos institucijos priimtam Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) tvarkos apraše nurodyti dokumentai arba pateikti neteisingi duomenys.

5. Kooperatinės bendrovės (kooperatyvus) žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) pripažįsta žemės ūkio ministro įgaliota institucija ir išduoda pažymėjimą. Teritorinė valstybinė mokesčių inspekcija ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinis skyrius žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos prašymu teikia šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą informaciją. Pripažinimas žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) suteikiamas ir pažymėjimas išduodamas dvejimms metams nuo šio pažymėjimo išdavimo dienos. Kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) gali iš naujo siekti pripažinimo žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) kitam dvejų metų laikotarpiui.

6. Kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) visą pripažinimo žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) laikotarpį privalo atitikti šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus, pagal kuriuos ji yra pripažinta žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu). Žemės ūkio ministro įgaliota institucija, vadovaudamasi Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, inicijuoja ir atlieka kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) atitikties šiame straipsnyje nurodytiems reikalavimams patikras. Žemės ūkio ministro įgaliota institucija, nustatiusi, kad kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) yra pripažinta pagal pateiktus neteisingus duomenis arba neatitinka šiame straipsnyje nurodytų reikalavimų, priima sprendimą dėl suteikto pripažinimo žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) panaikinimo.

7. Mažiausias pardavimo pajamų, nurodytų praėjusio ataskaitinio laikotarpio (praėjusių finansinių metų) pelno (nuostolių) ataskaitoje, dydis:

- 1) grūdų ir pieno sektoriaus kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams) — 20 000 eurų, o jeigu pripažinimo siekiama pirmą kartą, — 10 000 eurų;
- 2) kitų sektorių kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams) — 10 000 eurų, o jeigu pripažinimo siekiama pirmą kartą, — 5 000 eurų.

3¹ straipsnis. Žemės ūkio kooperatinė bendrovė

1. Kooperatinės bendrovės vadovas įvertina, ar kooperatinė bendrovė atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, ir Juridinių asmenų registro informacinės sistemos nuostatuose nustatyta tvarka kreipiasi į Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytoją dėl žymos, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė, įregistravimo. Kooperatinė bendrovė, turinti Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje įregistruotą žymą, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė, laikoma žemės ūkio kooperatine bendrove.

2. Žemės ūkio kooperatinė bendrovė turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) **ne mažiau kaip 90 procentų jos narių yra fiziniai ir juridiniai asmenys, vykdančys žemės ūkio veiklą.** Narių, nevykdančių žemės ūkio veiklos, ir šio Įstatymo 8¹ straipsnyje nurodytų pasyviųjų kooperatinės bendrovės narių kartu turimų balsų kooperatinės bendrovės narių susirinkime skaičius negali viršyti 20 procentų visų balsų kooperatinės bendrovės narių susirinkime;

2) iš narių supirktų žemės ūkio produktų, kuriuos pats narys pagamino ir (ar) perdirbo, vertė yra didesnė kaip 50 procentų visų kooperatinės bendrovės supirktų žemės ūkio produktų, įskaitant perdirbtus žemės ūkio produktus, vertės arba kooperatinės bendrovės nariams suteiktų paslaugų vertė yra didesnė kaip 50 procentų visų kooperatinės bendrovės suteiktų paslaugų vertės. Šis reikalavimas netaikomas šiais atvejais:

a) kooperatinėms bendrovėms pirmaisiais finansiniais metais po to, kai Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje įregistruojama žyma, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė, jeigu tų finansinių metų pajamos neviršija 300 000 eurų;

b) finansiniams metams, visiškai ar iš dalies patenkantiems į ekstremaliąją situaciją, paskelbtą Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo nustatyta tvarka, ir vieniems finansiniams metams po jos pabaigos;

3) neturi mokesstinės nepriemokos Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, viršijančios 500 eurų, išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių ar baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka arba dėl jų vyksta ginčas, ir neturi skolų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, viršijančių 500 eurų, išskyrus atvejus, kai socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo mokėjimas arba delspinigių ar baudų išieškojimas atidėtas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka arba dėl jų vyksta ginčas.

3. Žemės ūkio ministro įgaliota institucija, gavusi informaciją apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytos žymos įregistravimą, atlieka pradinį kooperatinės bendrovės atitikties šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams vertinimą. Po pradinio vertinimo žemės ūkio kooperatinės bendrovės atitiktis šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams vertinama periodiškai, ne rečiau kaip kartą per trejus metus, visą buvimo žemės ūkio kooperatine bendrove laikotarpį. Vertinimai atliekami naudojantis registrų informacinių sistemų ir valstybės informacinių sistemų, savivaldybių institucijų ir įstaigų duomenimis, žemės ūkio kooperatinės bendrovės pateiktais dokumentais ir kita teisėtai prieinama informacija, taip pat, kai to reikia vertinimui užtikrinti, atliekant faktinių duomenų patikrinimą vietoje. Atlikus šiame punkte nurodytą vertinimą, žemės ūkio ministro įgalios institucijos vadovas priima šio straipsnio 7 dalyje nurodytą sprendimą.

4. Žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos vadovui priėmus šio straipsnio 7 dalies 2 punkte nurodytą sprendimą, žemės ūkio ministro įgaliota institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo dienos informuoja žemės ūkio kooperatinę bendrovę ir nustato 30 darbo dienų terminą neatitikimams pašalinti. Šis terminas žemės ūkio kooperatinės bendrovės motyvuotu prašymu gali būti pratęstas, jeigu dėl objektyvių aplinkybių neatitikimams pašalinti reikia daugiau laiko, tačiau bendras terminas negali viršyti 60 darbo dienų. Žemės ūkio ministro įgaliota institucija ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo termino neatitikimams pašalinti pabaigos atlieka pakartotinį žemės ūkio kooperatinės bendrovės atitikties šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams vertinimą ir žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos vadovas priima vieną iš šio straipsnio 7 dalies 1 arba 3 punktuose nurodytų sprendimų.

5. Žemės ūkio kooperatinė bendrovė per 20 darbo dienų nuo šio straipsnio 4 dalyje nurodyto pranešimo apie nustatytus neatitikimus gavimo dienos turi teisę pateikti motyvuotą prašymą dėl papildomo vertinimo. Papildomą vertinimą atlieka žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos vadovo sudaryta komisija. Komisijoje, be kitų narių taip pat dalyvauja socialinių partnerių atstovai ir nepriklausomi ekspertai kooperacijos ir (ar) žemės ūkio srityje. Papildomo vertinimo prašymo pateikimas sustabdo šio straipsnio 4 dalyje nustatytą neatitikimų šalinimo terminą iki šio straipsnio 7 dalyje nurodyto žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos vadovo sprendimo priėmimo dienos. Dėl tų pačių žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos šio straipsnio 4 dalyje nurodytame pranešime nustatytų neatitikimų pakartotinis prašymas dėl papildomo vertinimo neteikiamas.

6. Komisija per 20 darbo dienų nuo prašymo dėl papildomo vertinimo gavimo dienos pateikia žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos vadovui rekomendaciją. Žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos vadovas, įvertinęs komisijos rekomendaciją, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo komisijos rekomendacijos gavimo dienos priima vieną iš šio straipsnio 7 dalies 1 arba 3 punktuose nurodytų sprendimų.

7. Atlikus šio straipsnio 3–6 dalyse nurodytas vertinimo procedūras, žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos vadovas priima vieną iš šių sprendimų:

1) pripažinti, kad žemės ūkio kooperatinė bendrovė atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus;

2) pripažinti, kad nustatyti neatitikimai nėra šio straipsnio 8 dalyje nurodyti esminiai neatitikimai ir žemės ūkio kooperatinei bendrovei suteikiama galimybė juos pašalinti šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka;

3) pripažinti, kad žemės ūkio kooperatinė bendrovė neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų.

8. Esminiais šio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų neatitikimais laikomi šie atvejai:

1) žemės ūkio kooperatinė bendrovė neatitinka šio straipsnio 2 dalies 1 punkto reikalavimų dėl žemės ūkio veiklos vykdymo;

2) žemės ūkio kooperatinė bendrovė neatitinka šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyto reikalavimo;

3) žemės ūkio kooperatinė bendrovė pateikė klaidinančius ir (ar) tikrovės neatitinkančius duomenis ir (ar) dokumentus, siekdama gauti arba išlaikyti žymą, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė;

4) žemės ūkio kooperatinė bendrovė ilgiau kaip 12 mėnesių iš eilės turi mokestinę nepriemoką Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams,

į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, viršijančią 500 eurų, ir (ar) skolų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, viršijančių 500 eurų, kai šių įsiskolinimų mokėjimas nėra atidėtas Mokesčių administravimo įstatymo ar Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka ir dėl jų nevyksta ginčas;

5) žemės ūkio kooperatinė bendrovė nepagrįstai atsisako pateikti duomenis ir (ar) dokumentus arba kliudo atliekamam vertinimui, nepaisant pakartotinio žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos rašytinio prašymo.

9. Priėmus šio straipsnio 7 dalies 3 punkte nurodytą sprendimą, žemės ūkio ministro įgaliota institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo dienos informuoja apie priimtą sprendimą žemės ūkio kooperatinę bendrovę ir Nacionalinę mokėjimo agentūrą prie Žemės ūkio ministerijos, taip pat Juridinių asmenų registro informacinės sistemos nuostatuose nustatyta tvarka kreipiasi į Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytoją dėl žymos, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė, išregistravimo.

10. Žemės ūkio kooperatinė bendrovė turi teisę savo iniciatyva kreiptis į Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytoją dėl žymos, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė, išregistravimo Juridinių asmenų registro informacinės sistemos nuostatuose nustatyta tvarka.

11. Žemės ūkio kooperatinė bendrovė, kuriai buvo išregistruota žyma, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė, gali pakartotinai kreiptis dėl tokios žymos įregistravimo, jeigu yra suėję šioje dalyje nustatyti terminai. Pakartotiniam žymos, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė, įregistravimui taikomos šio straipsnio 1–9 dalių nuostatos. Kooperatinė bendrovė gali kreiptis:

1) ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos vadovo sprendimo, kuriuo nustatyta, kad žemės ūkio kooperatinė bendrovė neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų dėl šio straipsnio 8 dalies 1, 4 ar 5 punkte nurodyto esminio neatitikimo, priėmimo dienos;

2) ne anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos vadovo sprendimo, kuriuo nustatyta, kad žemės ūkio kooperatinė bendrovė neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų dėl šio straipsnio 8 dalies 2 ar 3 punkte nurodyto esminio neatitikimo, priėmimo dienos.

12. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, taip pat registrų informacinių sistemų ir valstybės informacinių sistemų valdytojai ir (ar) tvarkytojai žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos prašymu privalo per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos pateikti šio straipsnio reikalavimų vertinimui reikalingus jų tvarkomus duomenis, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip.

13. Žemės ūkio ministro įgaliota institucija kasmet iki kovo 31 d. savo interneto svetainėje skelbia apibendrintą viešą ataskaitą apie praėjusiais kalendoriniais metais įregistruotas ir išregistruotas žymas, kad kooperatinės bendrovės yra žemės ūkio kooperatinės bendrovės, tuo laikotarpiu nustatytus neatitikimus ir kitą šio straipsnio 4, 8 ir 9 dalių taikymo informaciją.

14. Šio straipsnio 3–6 dalyse nurodyti žemės ūkio kooperatinės bendrovės atitikties šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams vertinimai, šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytos komisijos sudarymas ir darbo tvarka, šio straipsnio 8 dalyje nurodytų esminių neatitikimų nustatymas, šio straipsnio 9 dalyje nurodytų veiksmų atlikimas, šio straipsnio

12 dalyje nurodytų duomenų gavimas ir šio straipsnio 13 dalyje nurodytos ataskaitos rengimas ir skelbimas atliekami žemės ūkio ministro nustatyta tvarka.

15. Informacija apie kooperatinės bendrovės, kurios yra žemės ūkio kooperatinės bendrovės, kaupiama Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje ir skelbiama viešai Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojo interneto svetainėje.

3² straipsnis. Miško savininkų kooperatinė bendrovė (~~kooperatyvas~~)

1. Miško savininkų ~~kooperatyvas~~ **kooperatinė bendrovė** – kooperatinė bendrovė, kuri pagal šio straipsnio reikalavimus yra pripažinta miško savininkų ~~kooperatyvu~~ **kooperatine bendrove**. Miško savininkų ~~kooperatyvams~~ **kooperatinėms bendrovėms** taikomas žemės ūkio ~~kooperatyvų~~ **kooperatinių bendrovių** statusas. Teisę būti pripažinta miško savininkų ~~kooperatyvu~~ **kooperatine bendrove** turi pagal šį Įstatymą ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įregistruota kooperatinė bendrovė, jeigu ji atitinka šiuos pripažinimo kriterijus:

1) daugiau kaip 70 procentų jos narių yra miškų savininkai fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys, kurie yra įregistravę žemės ūkio ir kaimo valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro informacinėje sistemoje ir kurių pajų vertė yra daugiau kaip 70 procentų visų kooperatinės bendrovės narių pajų vertės;

2) kooperatinės bendrovės pajamų iš miškų ūkio veiklos dalis sudarė 50 ir daugiau procentų visų pajamų;

3) turi daugiau kaip 10 narių;

4) kooperatinė bendrovė neturi mokestinės nepriemokos Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija **prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, viršijančios 500 eurų**, (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, ar baudų mokėjimas atidėtas **Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka** arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokesčių ginčas), ir **neturi** skolų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, **viršijančių 500 eurų, išskyrus atvejus, kai socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo mokėjimas arba delspinigių ar baudų išieškojimas atidėtas Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka arba dėl jų vyksta ginčas.**

2. Kooperatinių bendrovių pripažinimo miško savininkų ~~kooperatyvais~~ **kooperatinėmis bendrovėmis** tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.“

2 straipsnis. Įstatymo 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti Įstatymo 8 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Kooperatinės bendrovės narių registre nurodoma:

1) fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas ir korespondencijos adresas arba juridinio asmens pavadinimas, kodas ir buveinė;

2) asmens priėmimo į kooperatinės bendrovės narius data;

3) pasyviojo kooperatinės bendrovės nario statuso suteikimo ir pasibaigimo data;

~~3)–4)~~ nario pajaus dydis (pajinio įnašo pavadinimas ir jo vertė pinigine išraiška), taip pat kiekvienas jo padidėjimas;

~~4)–5)~~ narystės pasibaigimo kooperatinėje bendrovėje data.“

3 straipsnis. Įstatymo papildymas 8¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 8¹ straipsniu:

„8¹ straipsnis. Pasyvieji kooperatinės bendrovės nariai

1. Pasyviojo kooperatinės bendrovės nario statusas kooperatinės bendrovės įstatuose nustatyta tvarka gali būti suteiktas kooperatinės bendrovės nariui, kuris atitinka visas šias sąlygas:

1) ne trumpiau kaip trejus metus iki šio statuso suteikimo dienos vykdė žemės ūkio veiklą;

2) kooperatinės bendrovės nariu buvo ne trumpiau kaip trejus metus iki šio statuso suteikimo dienos;

3) dėl objektyvių priežasčių nebevykdo apyvartos su kooperatine bendrove;

4) suteikus šiam nariui pasyviojo kooperatinės bendrovės nario statusą, nebūtų viršyta šio straipsnio 2 dalyje nustatyta pasyviųjų kooperatinės bendrovės narių skaičiaus riba.

2. Pasyvieji kooperatinės bendrovės nariai negali sudaryti daugiau kaip 10 procentų visų kooperatinės bendrovės narių skaičiaus.

3. Pasyviojo kooperatinės bendrovės nario statusas pasibaigia, esant bent vienai iš toliau nurodytų sąlygų:

1) pasyvusis kooperatinės bendrovės narys kooperatinės bendrovės įstatuose nustatyta tvarka pateikia prašymą panaikinti jam suteiktą pasyviojo kooperatinės bendrovės nario statusą;

2) pasyvusis kooperatinės bendrovės narys pradeda vykdyti apyvartą su kooperatine bendrove;

3) pasibaigia pasyviojo kooperatinės bendrovės nario narystė kooperatinėje bendrovėje;

4) paaiškėja, kad pasyviojo kooperatinės bendrovės nario statusas buvo suteiktas nesant šio straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų;

5) dėl pasikeitusio kooperatinės bendrovės narių skaičiaus ar kitų aplinkybių pasyvieji kooperatinės bendrovės nariai sudaro daugiau kaip 10 procentų visų kooperatinės bendrovės narių skaičiaus ir šis neatitikimas negali būti pašalintas kitaip, kaip tik panaikinant daliai pasyviųjų kooperatinės bendrovės narių šį statusą.

4. Jeigu pasyvieji kooperatinės bendrovės nariai sudaro daugiau kaip 10 procentų visų kooperatinės bendrovės narių skaičiaus, kooperatinė bendrovė privalo šį neatitikimą pašalinti kooperatinės bendrovės įstatuose nustatyta tvarka, taikydama objektyvius, nediskriminacinius ir visiems pasyviems kooperatinės bendrovės nariams vienodus kriterijus.

5. Netekęs pasyviojo kooperatinės bendrovės nario statuso, kooperatinės bendrovės narys įgyja visas šio Įstatymo 11 straipsnyje nustatytas kooperatinės bendrovės nario teises ir pareigas, įskaitant pareigą vykdyti apyvartą su kooperatine bendrove, išskyrus atvejus, kai jo narystė kooperatinėje bendrovėje pasibaigia šio Įstatymo nustatyta tvarka.

6. Pasyvieji kooperatinės bendrovės nariai, neatsižvelgiant į tai, ar jie vykdo žemės ūkio veiklą, neįskaičiuojami į šio Įstatymo 3¹ straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytą 90 procentų narių, vykdančių žemės ūkio veiklą, skaičių.

7. Pasyviajam kooperatinės bendrovės nariui taikomos šio Įstatymo 11 straipsnyje nustatytos kooperatinės bendrovės nario teisės ir pareigos, išskyrus šio Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą teisę būti renkamam į kooperatinės bendrovės valdymo ir kontrolės organų narius ir šio Įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytą pareigą vykdyti apyvartą su kooperatine bendrove.“

4 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Asmeniui, kurio narystė kooperatinėje bendrovėje pasibaigė dėl jo išstojimo, pašalinimo ar pajaus perleidimo kitam asmeniui, kooperatinė bendrovė privalo grąžinti už pajų, jei jis nėra perleistas kitam asmeniui, įneštą pajinį įnašą, atlyginti narių susirinkimų sprendimais ~~iki~~ finansinių metų, kuriais pasibaigė narystė kooperatinėje bendrovėje, ~~pradžios~~ nariui priskirtą turto dalį piniginiu ekvivalentu rinkos kainomis, išmokėti apyvartai proporcingą išmoką ir dividendą **proporcingai dienų, kurias asmuo buvo kooperatinės bendrovės nariu finansiniais metais, kuriais pasibaigė jo narystė kooperatinėje bendrovėje, skaičiui, jei kooperatinės bendrovės įstatai nenumato kitaip, kai dėl jų išmokėjimo už tuos metus yra priimtas narių susirinkimo sprendimas. Jeigu finansiniais metais, kuriais pasibaigė narystė kooperatinėje bendrovėje, patirtas nuostolis ir panaudojus atsargos (rezervinį) kapitalą lieka nepadengtų nuostolių bei dėl nuostolių paskirstymo yra priimtas narių susirinkimo sprendimas, nariui mažinamas grąžintinas pajus proporcingai dienų, kurias asmuo buvo kooperatinės bendrovės nariu finansiniais metais, kuriais pasibaigė narystė kooperatinėje bendrovėje, skaičiui.** Nepiniginiai pajiniai įnašai, jeigu šis asmuo pageidauja, grąžinami natūra, išskyrus atvejus, kai tai neįmanoma arba sukeltų neproporcingos žalos kooperatinei bendrovei ar asmeniui, kurio narystė kooperatinėje bendrovėje pasibaigė. Stojamasis mokestis negrąžinamas.“

5 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Kooperatinės bendrovės narių susirinkimo sprendimai priimami kooperatinės bendrovės narių, užsiregistravusių susirinkimo dalyvių sąraše, balsų dauguma, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 2 ir 11 punktuose nurodytus atvejus ir dėl narių pašalinimo. Šiais atvejais sprendimai priimami ne mažiau kaip 2/3 kooperatinės bendrovės narių, užsiregistravusių susirinkimo dalyvių sąraše, balsų dauguma. **Renkant valdybos pirmininką, valdybos arba stebėtojų tarybos narius, kiekvienas kooperatinės bendrovės narys turi tokį balsų skaičių, kuris lygus pagal šio Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punktą jam tenkančių balsų skaičiaus ir visų į atitinkamas pareigas pasiūlytų kandidatų skaičiaus sandaugai. Kooperatinės bendrovės narys turi teisę paskirstyti turimus balsus, atiduodamas juos už vieną ar kelis kandidatus. Renkant valdybos pirmininką, išrinktu laikomas daugiausia balsų surinkęs kandidatas. Jeigu keli kandidatai surenka vienodą didžiausią balsų skaičių, dėl šių kandidatų rengiamas pakartotinis balsavimas. Renkant valdybos arba stebėtojų tarybos narius, išrinktais laikomi daugiausia balsų surinkę kandidatai renkamam narių skaičiui. Jeigu keli kandidatai surenka vienodą balsų skaičių ir dėl to negali būti nustatyti visi išrinkti kandidatai, dėl šių kandidatų rengiamas pakartotinis balsavimas. Pakartotiniame balsavime dalyvauja tik vienodą balsų skaičių surinkę kandidatai, dėl kurių negali būti nustatyti išrinkti kandidatai. Pakartotiniame balsavime išrinktais laikomi daugiausia balsų surinkę kandidatai dar neišrinktam narių skaičiui. Jeigu ir pakartotiniame balsavime keli kandidatai surenka vienodą balsų skaičių ir dėl to negali būti nustatyti visi išrinkti kandidatai, pakartotinis balsavimas rengiamas tol, kol nustatomi visi išrinkti kandidatai. Jeigu į valdybos pirmininko pareigas arba į valdybos ar stebėtojų tarybos narių vietas pasiūlytų kandidatų skaičius yra lygus renkamų asmenų skaičiui, kandidatai laikomi išrinktais, jeigu surenka daugiau balsų už negu prieš.“**

6 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 17 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Valdyba sprendimus priima posėdyje, kuriame dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 visų valdybos narių. **Jeigu valdyba sudaryta iš 3 narių, sprendimai priimami posėdyje, kuriame dalyvauja visi valdybos nariai.** Sprendimai priimami balsų dauguma. Valdybos posėdžių šaukimo ir darbo tvarka nustatoma valdybos darbo reglamente. Valdyba į kiekvieną savo posėdį kviečia administracijos vadovą, jei jis nėra valdybos narys.“

2. Pakeisti 17 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Kooperatinės bendrovės valdybos nariai ~~kooperatyvui~~ **kooperatinei bendrovei** padarytą žalą atlygina solidariai. Paskirti valdybos nariai, priimant neteisėtus, kooperatinei bendrovei žalingus sprendimus balsavę prieš (tai turi būti užfiksuota protokole), nuo žalos atlyginimo atleidžiami.“

7 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis Įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 6 dalis, įsigalioja 2028 m. liepos 1 d.

2. Žemės ūkio ministras ir teisingumo ministras iki 2028 m. balandžio 1 d. priima šio Įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Kituose įstatymuose ir teisės aktuose vartojamos sąvokos „pripažinta žemės ūkio kooperatinė bendrovė (kooperatyvas)“, „žemės ūkio kooperatinė bendrovė (kooperatyvas), turinti pripažinimo pažymėjimą“ ir joms analogiškos sąvokos (toliau – pripažinta žemės ūkio kooperatinė bendrovė (kooperatyvas)) nuo 2028 m. liepos 1 d. suprantamos kaip kooperatinė bendrovė, turinti Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje įregistruotą žymą, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė.

4. Teisės aktuose nustatytos lengvatos, paramos priemonės ir kitos teisės, skirtos pripažintoms žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams), nuo 2028 m. liepos 1 d. taikomos kooperatinėms bendrovėms, turinčioms Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje įregistruotą žymą, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė, iki šios žymos išregistravimo dienos, išskyrus šio straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatytus atvejus.

5. Paramos sutartyse ir kituose įsipareigojimuose, sudarytuose iki 2028 m. birželio 30 d., nustatyta sąlyga, kad kooperatinė bendrovė turi būti pripažinta žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu), nuo 2028 m. liepos 1 d. laikoma įvykdyta, jeigu kooperatinė bendrovė turi Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje įregistruotą žymą, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė.

6. Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojas iki 2028 m. birželio 30 d. atlieka techninius ir informacinių sistemų pakeitimus, būtinus šio Įstatymo įgyvendinimui.

7. Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojas, remdamasis žemės ūkio ministro įgaliotos institucijos iki 2028 m. liepos 31 d. pateikta informacija apie 2028 m. birželio 30 d. duomenimis pripažintas žemės ūkio kooperatines bendroves (kooperatyvus), ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šios informacijos gavimo Juridinių asmenų registro informacinės sistemos nuostatuose nustatyta tvarka Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje įregistruoja šio Įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 3¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą žymą, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė.

8. Kooperatinės bendrovės, kurios 2028 m. birželio 30 d. duomenimis buvo pripažintos žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais), nuo 2028 m. liepos 1 d. iki šio straipsnio 7 dalyje nurodyto žymos įregistravimo Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje laikomos žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis ir turi teisę naudotis teisės aktuose nustatytomis

lengvatomis, paramos priemonėmis ir kitomis teisėmis, skirtomis pripažintoms žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams).

9. Kooperatinių bendrovių pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) procedūros, pradėtos iki 2028 m. birželio 30 d., baigiamos pagal iki 2028 m. birželio 30 d. galiojusią tvarką. Kooperatinės bendrovės, kurios pagal iki 2028 m. birželio 30 d. galiojusią tvarką pripažįstamos žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) nuo 2028 m. liepos 1 d., per 10 darbo dienų nuo pažymėjimo išdavimo dienos šio Įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 3¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka kreipiasi dėl žymos, kad kooperatinė bendrovė yra žemės ūkio kooperatinė bendrovė, įregistravimo, iki kurio jos laikomos atitinkančiomis šio Įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 3¹ straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus ir turi teisę naudotis teisės aktuose nustatytomis lengvatomis, paramos priemonėmis ir kitomis teisėmis, skirtomis pripažintoms žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą

Respublikos Prezidentas